

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Ракописите се испраќаат во дупли-
кат на адреса: „Службен весник на
НРМ“—Скопје. Огласи по тарифата.

СКОПЈЕ
Вторник, 7 јуни 1955
Број 18 Година XI

Претплата за 1955 год. изнесува
800 дин. Овој број чини 30 динари
Чековна сметка број 801-Т-166.

111.

На основа точка 6 од Општото упатство за здобивање стручна спрема на работници со практична работа во претпријатието („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 54/52), во врска со член 12 точка 3 од Законот за спроведување на Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство и органите на власта на Народна Република Македонија, пропишувам

ПРАВИЛНИК ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ ПРАВИЛНИКОТ ЗА ПОЛАГАЊЕ ИСПИТИ ЗА КВАЛИФИКО- ВАНИ И ВИСОКОКВАЛИФИКОВАНИ РА- БОТНИЦИ КОИ СЕ ЗДОБИЛЕ СО СТРУЧ- НА СПРЕМА ПО ПАТ НА ПРИУЧУВАЊЕ

Член 1

Во член 23 од Правилникот за полагање испити за квалификувани и висококвалификувани работници кои се здобиле со стручна спрема по пат на приучување („Службен весник на НРМ“ бр. 34/53 и 27/54) се додава став трети кој гласи:

„Испит за висококвалификуван работник можат да полагаат и работниците кои при преведувањето, по Уредбата за стручното оспособување и звањата на работниците и пропишаните што се донесени врз основа на оваа Уредба, добиле звање специјалист и биле предложени за повисоко звање (виши специјалист, мајстор и повеќе струк мајстор), но повисокото звање до донесувањето на овој Правилник не го добиле. Овие работници го полагаат само практичниот дел на стручниот испит на соодветната струка“.

Член 2

Овој Правилник влегува во сила со објавувањето во „Службен весник на Народна Република Македонија“.

Број 5776

7 јуни 1955 година

Скопје

Државен секретар
за работи на стопанството,
А. Симитчиев, с.р.

112.

На основа точка 6 став 1 од Општото упатство за здобивање на стручна спрема на работниците со практична работа во претпријатието („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 54/52) и чл. 18 став 2 и 4 од Правилникот за полагање испит за квалификувани и висококвалификувани работници, кои се здобиле со стручна спрема по пат на приучување („Службен весник на НРМ“ бр. 34/53), ја пропишувам следната

ПРОГРАМА ЗА ПОЛАГАЊЕ НА ОПШТООБРАЗОВА- ТЕЛНИОТ ТЕОРЕТСКИ ДЕЛ НА СТРУЧ- НИОТ ИСПИТ ЗА КВАЛИФИКУВАН И ВИСОКОКВАЛИФИКУВАН РАБОТНИК

I.

Кандидатите од сите струки на стручниот испит за квалификуван и висококвалификуван работник општо образователниот теоретски дел на испитот ќе го полагаат по оваа програма.

II.

A. ЗА КВАЛИФИКУВАН РАБОТНИК

1. Македонски јазик

Литературен и народен јазик; реченица: Проста и проширена, подмет и прирок, видови на реченици според начинот на искажувањето; интерпункција на крајот од тие реченици. Сложена реченица-општ поим.

Гласови: Македонска азбука и латиница; самогласки и согласки. Збор-општ поим. Слог: Делење зборовите на слогови. Звучните согласки на крајот на зборот — правопис. Менливи и неменливи зборови-поим за едните и другите.

Именки: Поделба, род, број, образување на множина. Правопис во врска со именките.

Глаголи: Општ поим. Сегашно, минато и идно време.

Љични заменки, поим, лице, род, број и правопис кај истите. Поим за придавските заменки.

Придавки: Поим, поделба, род, број и степенување. Правопис кај придавките.

Броеви — поим, поделба и правопис.

Член — поим.

Директен и индиректен говор. Правопис во врска со тоа.

Составување на молба, жалба и пополнување на обрасци коишто се употребуваат во занимањето на кандидатот.

Правилата за пишување на големи и мали букви, како и употреба на правописните знаци (интерпункција), (да се обрне внимание на граматичен дел на примери).

Граматаката и правописните вежби да се повржат со текст или на одбрани примери.

Математика

Аритметика: Цели броеви, арапски и римски цифри. Употреба на вишецифрени броеви заклучно со милијарда. Четирите основни дејствија на сметање со нив.

Мерки за време. Мерки за должина. Мерки за тежина, за течност, за површина и за премина.

Дропки и четирите сметковни операции со нив.

Размери. Поим и вредност на размерите. Проширување и сократување на размерите.

Пропорции. Поим за пропорција, членови на пропорцијата и определување непознат член на пропорцијата.

Правило тројно: просто и сложено.

Геометрија: Геометриски слики. Површина (рамни и криви линии — права и крива). Агол; поим за агол, постанок и карактеристика на агли и видови агли. Зависимост на големината на агалот. Елементи при агловите. Обележување и читање на агли. Мерење на агли, собирање и вадење на агли и пренесување на истите. Конструкција на агли од 60° , 30° , 90° и 45° .

Краг. Кражна линија, центар, радијус и дијаметар. Потање на крагот.

Триаголници. Поим за триаголник и неговите елементи (страна, агли, теме). Видови триаголници спрема страните и агли. Вилови триаголници по краковите. Висини и симетрали на триаголниците. Единствени конструкции на триаголници при дадени елементи. Агли на триаголникот (внатрешни и надворешни).

Четвороаголници. Поим и елементи на четвороаголниците, видови симетрали и наједноставни конструкции по дадени елементи.

Пресметнување обемот на: триаголник, квадлат, правоаголник и краг.

Пресметнување површината на триаголниците, четвороаголниците и крагот.

Поим и видови на геометриски тела. Пресметнување површината и запремината на геометриските тела: копка, троострана и четворострана призма, четворострана и троострана пирамида, цилиндер, конус и топка (само примени на формулите). При изнаоѓање на запремините да се навоѓаат и тежините на геометриските тела, на база на специфичната тежина (некои материји, разни метали, дрво и друго).

ИСТОРИЈА НА НОБ И НАРОДНАТА РЕВОЛУЦИЈА НА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ НАРОДИ

25 и 27 март 1941 година, 6 април. Капитулацијата и окупација на Југославија. Нападот на фашистичка Германија на СССР.

Одлука на КПЈ за вооружена борба против окупаторот. Почеток и развој на народните востанија. (Србија, Црна Гора, Словенија, Хрватска, Босна и Херцеговина и Македонија). Партизанските одреди, бригади, слободни територии со нова народна власт.

Текот на Народноослободителната војна — офанзивите (краток преглед).

I и II заседание на АВНОЈ.

Развој на Народноослободителната борба во Македонија (краток преглед), I заседание на АСНОМ.

Борби на Народноослободителните војски и ПО на Југославија за конечно ослободување на нашата земја. Победа над фашистичкиот агресор и окупатор.

РАБОТНО, СОЦИЈАЛНО И СТОПАНСКО ЗАКОНОДАВСТВО

Работно законодавство — Поим и врсти на работни односи, заснивање на работен однос, должности и права на работникот, одговорност на работникот, престанок на работен однос. Биро за посредување на трудот и права на работникот вон работен однос. Инспекција на трудот и работни спорови.

Социјално законодавство — Социјално осигурување и неговите права. Органи за социјалното осигурување. Права во случај на болест (здравствена заштита, материјално обезбедување). Права во случај на бременост и пораѓај (материјално обезбедување, парична отпремнина за дете и детски додаток). Право во случај на намалување на работоспособноста (инвалиднина). Право во случај на старост (старосна пензија) и право во случај на смрт (погребнина и породична погребнина).

Стопанско законодавство — Поим за претпријатие, дуќан и други стопански организации, оснивање на претпријатија; основни средства, обртни средства и фондови. Управување во стопанството и органи на управувањето.

Б. ЗА ВИСОКОКВАЛИФИКУВАН РАБОТНИК

1. Македонски јазик

Поим за литературен јазик и народен говор, македонска азбука, согласки и самогласки.

Именки: Општи и сопствени (правопис на сопствените именки), род и број кај именките.

Придавки и степенување кај придавките (правопис).

Броеви: Прости и редни (правопис).

Член: Поим за трите вида.

Заменки: Лични, показни и присвојни (правопис).

Глаголи: Сегашно време, минато определено свршено, минато определено несвршено, минато неопределено време, условен заповеден начин, поим за глаголи од свршен и несвршен вид.

Неменливи зборови (поим).

Проста и сложена реченица (поим). Подмет, прирок, предмет и други додатоци и интерпункција (некои поважни правила).

Литература

Поим за народна литература. Поим за лирски и епски песни. Како се создаваат народните умотворби и собирачи на народни умотворби.

Поим за македонската литература во средината и втората половина на XIX век. Браќа Миладинови, Глигор Прличев („Сердарот“) и други Кочо Рацин, Коле Неделковски; општ преглед на литературата во НОБ.

МАТЕМАТИКА

Аритметика — Собирање, вадење, множење и делење со цели и децимални броеви.

Деливоста на броевите.

Четири сметковни работи со мешовити броеви.

Дропки и четирите сметковни операции со нив.

Размери и пропорции.

Просто и сложено правило тројно, процентна сметка, каматна сметка и пресметнување на каматата.

Лигање на квадрат и квадратен корен.

Сметка на смесите.

Основи на калкулацијата.

Геометрија: Единици за мерење на должина, површина и запремина.

Поим за агол, врсти и конструкција.

Геометриски слики (поим и врсти), триаголници, четвороаголници, многугаголници (елементи, конструкција) круг, радијус, дијаметар, тетива и лак, центар).

Пресметнување на површина на триаголен, четвороаголен, многугаголен и друг.

Поим за геометриските тела.

Пресметување на површина и запремина на коцка, паралелепипед и цилиндер.

ИСТОРИЈА НА НОБ И НАРОДНАТА РЕВОЛУЦИЈА НА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ НАРОДИ

Појавата и развитокот на работничката класа и работничкото движење кај југословенските народи пред Првата светска војна (краток преглед).

Октомвриската револуција и нејзиното значење.

Југославија од 1918—1941 година

Создавање на СХС, нејзиниот карактер и уредување (општ поим).

Создавање на КПЈ (Единствена работничка партија на Југославија (комунисти).

Шестојануарскиот режим. — Монархофашистичката диктатура. (Општ поим).

Фашизмот, прилики и почеток на II светска војна.

Историја на НОБ

Краток преглед на текот на Народноослободителната војна.

I и II заседание на АВНОЈ.

Краток преглед на развојот на Народноослободителната борба во Македонија и I заседание на АСНОМ.

Борби на Народноослободителната војска и ПО на Југославија, за конечно ослободување на нашата земја. Победа над фашистичкиот агресор и окупатор.

УСТАВ, РАБОТНО СОЦИЈАЛНО И СТОПАНСКО ЗАКОНОДАВСТВО

Устав — Начала на Уставот и Уставниот закон на ФНРЈ. Федеративно уредување на ФНРЈ. Права и должности на граѓаните.

Народна скупштина на ФНРЈ — состав и надлежност; Народно собрание на НРМ-состав и надлежност; сојузни и републички управни органи; редовни судови; стопански судови; јавно обвинителство; јавно правобранителство.

Работно законодавство — Поим и врсти на работни односи. Заснивање на работен однос, договор за работа, стапување на работа и работни книшки. Движење во работата, распоредување на работата. Работно време и одмор. Плати во стопанските организации. Заштита на работата — инспекција на трудот и биро за посредување на трудот. Работна дисциплина, работен ред, дисциплинска, кривична и материјална одговорност на работниците. Престанување на работен однос, материјално обезбедување на лица надвор од работен однос. Работни спорови.

Социјално законодавство — Поим за социјално осигурување и права на социјалните осигуреници. Органи за социјално осигурување. Права во случај на болест. Права во случај на бременост и пороѓај. Права во случај на намалување на работната способност. Право во случај на старост и право во случај на смрт. Престанок, губиток и обуставување на правото за социјалното осигурување.

Стопанско законодавство — Самоуправување во стопанството. Поим за претпријатија, дуќани и погонски единици. Оснивање на претпријатија, конституисање фирма, регистрација и др. Престанок на претпријатието. Имот на претпријатието (основни, обртни средства и фондови). Органи на работничкото самоуправување: работнички совет, управ-

ни одбор и директор. Спојување, припаѓање и делба на повеќе претпријатија.

Оваа програма влегува во сила од денот на објавувањето во „Службен весник на НРМ“.

Бр. 5567

6 јуни 1955 година

Скопје

Државен секретар
за работи на стопанството,
А. Симитчиев, с. р.

113.

На основа чл. 158 и 159 од Законот за правата и должностите, изборот и отповикувањето на народните пратеници на Народното собрание на Народна Република Македонија и во врска со Одлуката на Републичкиот собор на Народното собрание за уважување оставката на пратеничкиот мандат и за одредување дополнителен избор за празното место на народен пратеник на Републичкиот собор на Народното собрание на Народна Република Македонија, Републичката изборна комисија донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА РАСПИШУВАЊЕ ДОПОЛНИТЕЛНИ ИЗБОРИ ЗА ИЗБОР НА НАРОДЕН ПРАТЕНИК НА РЕПУБЛИЧКИОТ СОБОР ВО ИЗБОРНА ОКОЛИЈА КОЧАНСКА II

1. Се распишуваат дополнителни избори за избор на народен пратеник на Републичкиот собор на Народното собрание на Народна Република Македонија во изборна околина Кочанска II.

2. Дополнителните избори ќе се одржат на 31 јули 1955 година.

3. За спроведување на дополнителните избори е надлежна Околинската изборна комисија за Кочанска околина именувана со решението на Републичката изборна комисија бр. 1 од 15 септември 1953 година („Сл. весник на НРМ“ бр. 31/53).

Бр. 14

6 јуни 1955 година

Скопје

Републичка изборна комисија

Секретар, Претседател,
Перо Д. Корабар, с.р. Асен Групче, с.р.

114.

На основа чл. 158 и 159 од Законот за правата и должностите, изборот и отповикувањето на народните пратеници на Народното собрание на Народна Република Маке-

донија и во врска со Одлуката на Републичкиот собор на Народното собрание за уважување оставката на пратеничкиот мандат и за одредување дополнителен избор за празното место на народен пратеник на Републичкиот собор на Народното собрание на Народна Република Македонија, Републичката изборна комисија донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА РАСПИШУВАЊЕ ДОПОЛНИТЕЛНИ ИЗБОРИ ЗА ИЗБОР НА НАРОДЕН ПРАТЕНИК НА РЕПУБЛИЧКИОТ СОБОР ВО ИЗБОРНА ОКОЛИЈА БИТОЛСКА IX

1. Се распишуваат дополнителни избори за избор на народен пратеник на Републичкиот собор на Народното собрание на Народна Република Македонија во изборна околина Битолска IX.

2. Дополнителните избори ќе се одржат на 31 јули 1955 година.

3. За спроведување на дополнителните избори е надлежна Околинската изборна комисија за Битолска околина именувана со решението на Републичката изборна комисија бр. 1 од 15 септември 1953 година („Сл. весник на НРМ“ бр. 31/53).

Број 15

6 јуни 1955 година

Скопје

Републичка изборна комисија

Секретар, Претседател,
Перо Д. Корабар, с.р. Асен Групче, с.р.

СОДРЖИНА

Страна

111. Правилник за дополнување на Правилникот за полагање испити за квалификувани и висококвалификувани работници кои се здобиле со стручна спрема по пат на приучување	213
112. Програма за полагање на општообразователниот теоретски дел на стручниот испит за квалификуван и висококвалификуван работник	213
113. Решение за распишување дополнителни избори за избор на народен пратеник на Републичкиот собор во изборна околина Кочанска II	216
114. Решение за распишување дополнителни избори за избор на народен пратеник на Републичкиот собор во изборна околина Битолска IX	216